

Universitätsbibliothek Paderborn

Res Gestae Illvstrissimo-||rvm Martyrvm, Con-||fessorvm Atqve Sancta-||rvm Virginvm ...

Eorvm Praecipve, Qvae Per|| R. P. L. Surium sex Tomis compraehensae
sunt:|| et nunc restrictis verborum ambagibus ... ad ... D.|| Caesaris
Baronii Chronologiam|| digestae ac in quatuor Tomos distributae

Lippeloo, Zacharias

Coloniae, 1595

VD16 ZV 18288

voluntati lætus obsecundans Syluiniacum per-
missit, plenus dierū & sanctitatis ex hac vita mi-
ravit quinto Idus Maij, sexta feria illucescēte post
carissimam solenhitatem, qua Christus in cælum
scendit, & fideli seruo suo Maiolo post se scandenti
viam ostēdit. Quod vbi comperit Hugo Rex, suz
præsentia & regijs muneribus eius exequias coho-
retavit & tumulum, vbi præstante Domino multa
miracula sunt & sunt miracula, permultisque plurima
beneficia sunt, & præstantur beneficia, quæ præ ni-
mitate & multitudine & magnitudine commemorari
non possunt.

Beati vitæ
obitus.

NEREI ET ACHILLEI, ITEMQVE

*Domitilla & quorundam aliorū illustre martyrium.
re eo quod optima fide apud Sarium extat.*

Domitilla virgo nobilissim^o Domitiani Im-
peratoris neptis, cum Aurelianus consulis
filius incredibili eius amore inflānatus eā
coniugetem expereret, illa vt vicissim oculis eius
videret maximē ingentem curam & studiū in cor-
poris ornatu & cultu diū noctūque impendebat.
Videbat autem Nereum & Achilleum eunuchos ā
suis oculis quos beatissimus Petrus apostolorū prin-
cipalis Christo lucratus fuerat. Illi itaque cum domi-
tillam suam gemmis & vestibus auro splendide in-
ornatis fulgētem quotidie cernerent audacter di-
xerunt: Profecto si id studij & operæ quod in cor-
poris ornandō, vt Aurelianū maritum consequaris,
ad animæ ornatum transferres immortalē
gloriam omnium seculorum regem sponsum &
victorem habere posses: qui te eadē immortalitatis
gratia donaret: neque de ornamentis quicquam vlti-
mo tempore decidere pateretur. Ad hæc Domitilla
Ecquæ

12. Maij,
Domitilla
neptis Do-
mitiani.

Ecqua verò maior potest esse charitas, quàm mari-
 monium cõplecti, suscipere liberos, per quos du-
 cissima posteritas propagetur, & tam generis quàm
 nominis dignitas sempiterna memoria cõservetur.
 Constat autem quàm sit asperum & immane omni-
 bus vitæ huius oblectamētis sibi interdiceret, & ut
 quàm viues cadaver in hac luce versari. Ad quod Ne-
 reus: Tu quidem, inquit, ô domina, momentanea
 huius vitæ delectationes ob oculos tibi proponas
 sed diuturna, quæ postea sequuntur, pericula non
 des. Nam ut cætera fileam, ecquid matrimonium
 cum non adfert molestiarum? quare, te quæso, pa-
 poris tui dominum hominem extraneum eligere
 qui ingenuitati tuæ ne parentes quidem domina
 passa es? Annon Christo Domino & mentis & cor-
 poris castitate cum incredibili animi voluptate
 certissimo gloria, cælestis præmio seruire malis
 quàm instar vilissimi mancipij mortalis hominis
 minio & voluntati te subijcere? Elige nunc
 ô Domitilla, vel hunc Regem regum omnipotentem
 Dei filium ineffabili pulchritudine decorum
 fulgore Solis radios obscurantem, tibi perpetuo
 blandientem delicias cælestes gaudiaque sempiterna
 na conciliantem: vel hominem mortalem
 in hac vita miserijs & doloribus obnoxium, & omni-
 bus fortunæ ludibrijs subiectum, cum quo eterne
 riter deliciae sunt interiturae.

Matrimonij
 multa incõ-
 moda.

Hæc & id genus alia multa cum Nereus & Achil-
 leus prosequerentur, Domitilla ab imo pectore
 spira trahens: Utinam, inquit, iam olim diuina
 scientia mihi obrigisset, certè nunquam sponte
 men suscepissem: sed quæadmodum in baptisimo
 idolorum cultui valefeci, ita hac ratione in
 carnale hoc commercium respissem. At mater

tes sermo
 non dubi-
 tus sit, qua
 re optam
 mentem
 positum
 ut virg
 abere. A
 eppus quo
 pertingit
 inuadada
 isque om
 amur. F
 aberauit.
 terera Au
 mitione p
 getur, si
 o animu
 daturum. C
 que ei N
 malefici S
 qui magic
 eò addux
 coheren
 venne vir
 insulam
 auerter
 muneribu
 ebat, im
 m Domi
 marant,
 zacinam m
 qui eos ecu
 ompellere

... non dubito quia etiam rationem vobis indica-
 ... qua possit per vos effici id, quod pro eius a-
 ... optamus. His auditis Nereus & Achilles ad-
 ... Pontificem abierunt, eique Domitilla
 ... explicarunt humiliter rogantes ne gra-
 ... virginem manuum suarum impositione Deo
 ... Ad haec Clemens: Video, inquit, adesse
 ... quo & ego, & vos, & illa, ad martyrii pal-
 ... pertingamus. Agite igitur fratres, nullus vos
 ... inuadat, contemnamus hominem mortalem
 ... que omnibus principi vitae sempiterna pare-
 ... turamur. His dictis ad Domitillam abiit, eamque
 ... cecit.

Aurelianus furis exagritus impetrauit
 ... principis ut virgo in Póciam insulam
 ... garetur, si sacrificare nollet: sperans se illo in-
 ... animo virginis à perseverantia proposito
 ... Cum igitur in ea insula exsularet, ad-
 ... ei Nereus & Achilles, erant etiam illic
 ... malefici Simonis Magi discipuli, Furius & Pri-
 ... qui magicis praestigijs poene omnes insula in-
 ... eo adduxerant, ut Simonem Magum ceu Dei
 ... colerent. Quibus cum Nereus & Achilles
 ... viriliterque opponerent, venit Aureli-
 ... insulam, ut Domitillam à fide & virginita-
 ... auerteret: cepitque Nerei & Achillei ani-
 ... muneribus pertentare ut virginis mentem eò,
 ... volebat, impellerent. At illi dona eius execeran-
 ... Domitillae fidem magis magisque in Domi-
 ... gravissimis sunt verberibus affecti,
 ... arcinam missi, Memorioque Ruse consulari tra-
 ... qui eos eculeo & flammis ad immolandum ido-
 ... impellere nitentur. At illi cum nulla suppli-

Clemens Pon-
 tificex conse-
 crat virginem
 Domitillam.

S. Domitille
 exilium.

Furius & Pri-
 tus Magi.

Cruciatas
 Constantia
 & caedes ss.
 Nerei & A-
 chillei.

N n ciorum

ciorum atrocitate vincerentur, tandem capite
sunt. Eorum autem corpora rapuit Aulpius dila-
pulus eorū, nutritor sanctæ virginis, & in crypta
renaria sepeliuit via Ardeatina, miliario vno de
medio ab vrbs muro iuxta monumētum, quo re-
dita fuerat Petronilla, Apostoli Petri filia.

Cū Aurelianus cæsis Nereo & Achilleo, De-
tillam ad sibi consentiendum inducere moliret,
dictum est illi à quodam, maiorem ei interuenire
amicitiã cum Euthyce, Victorino, & Marone, quam
cum Nereo & Achilleo intercescisset. Itaq; à No-
principe eos sibi, si sacrificare nollent, donari in-
trauit. Sed illis viriliter agentibus, & minus Au-
liani contemnentibus, ex insula amotos campo-
seruos per sua prædia diuisit: Euthycen decimo
sexto ab vrbe milliario via Numentana, Victorino
milliario sexagesimo via Salaria, Maronem centum
mo tricesimo eadem Salaria via: iussitque eos
die terram fodere, & catabrum edere. (Sic eni-
bet historia: quid autem Cantabrum sit incertum
habeo, nisi fortè Cantabricam herbam velint
cuius meminit Plinius lib. 25. cap. 8.) Sed Deo
nipotens in locis peregrinis multis gratijs & mi-
culorum virtutibus eos illustrauit. Euthycen ad
filiam cōductoris illius à dæmone liberauit: Vi-
rinus loci vicedominū, triennio ex paralyfi des-
bentem, precibus sanauit: Maro hydrope venen-
curauit. Loquebantur intereã populis, multos
ad Christi religionem traduxere, ornatique pros-
terio, credentium numerum egregiè auxerunt.
non ferens Satan, Aureliani animum ira inflama-
uit, qui missis eò satellitibus multipli perenniter
nere eos cruciauit: & Euthycen quidem mēto
cædi iussit, donec exhalaret spiritum: cuius corpore

Cædes Euthycetis.

LET, &c.
em capite
ulpicin
& in cryp
ario vno
rum, quo
i filia.
chilleo, D
ere molu
ei interru
Marone, p
r. Itaq; a
r, donati
& minas
notos tant
ycen decim
ana, Victo
aronem cau
ffique eor
e. (Sic eni
m sic inu
am velle
) Sed Des
gratius & c
Euthycus
berauit: V
paralyfi des
drope veru
ulis, mult
natiq; p
ie auxer
m ira in
pli p
dem medi
n: cuius

Christiani multo cum honore sepelierunt, & noua
ecclesie fabrica super illud extracta decorarunt.
Vidorinum autem apud Cotillas, vbi putentes &
sulphuree emanant aquae, in ipsas aquas capite de
mum verso, trium horaru spatio deprimi manda
iterumq; sustolli. Quod cum triduo vir sanctus
pro Christi nomine pertulisset, migravit ad Dñm.
Corpus fuit postridie, quanquã vetante Aureliano,
ad Amitermenfibus sepulturae mandatum. Denique
Maronem voluit ab amico suo Turgio ingenti saxo
operiri. Itaque in eius humeros imposita est petra
maniffima, qua homines septuaginta aegre pol
lar trochlea adducere. Eam autem vir sanctus tan
tum leues paleas ad duo miliaria portauit illa
tuoque loci eam reposuit, vbi solitus erat Domi
preces offerre: cuius sane facti admiratione eius
quincie populus ad fidem Christi adductus est,
et sacro baptismate expiatus. Potro Consularis,
receptis ab Aureliano muneribus, S. Maronem oc
cipit. Populus vero in ea petra, quam humeris suis
portabat, sepulcrum excidit, ibique eum condidit,
in eius nomine Christo ecclesiam fabricauit, in
qua narrantur beneficia Domini vsque in praesens
viri nominis gloriam.

Item Vistò:
ini.

Item Marò:
nis.

Postquam igitur sanctos omnes, qui S. Domitil
eram solatio, e medio sustulit Aurelianus, dixit
Vulpitium & Seruilianu illustre siuuenes: Scio
electaneas Domitille Euphrosynam & Theodora
habere spòsas, virgines sapientiē opinione cele
bes. Nunc igitur vbi Domitilla ex insula in Cam
paua reuocauero, illa inuisendi gratia ad eam ac
cedant, vt sua persuasione eam ad mibi obsequendu
suscitant. Itaque Domitilla ex Pontia insula Tara
cinas perducitur; Euphrosyna & Theodora ad eam

S. Domitil
la Taracinas
perducitur:

NR z vetic-

venerunt. Cumque ad epulas ventum esset, illisq; prandentibus, Domitilla ieiunij & precibus operi daret, dixerunt Euphrosyna & Theodora: An nobis nuptiæ & cibus moderatè sumptus impedimento esse poterunt, quò minùs Deum tuum colamus? Quibus Domitilla: Vos, inquit, sponfos habetis vobis nobiles, sed si ignobiles & humili loco nati ab illis vos auocare & sibi matrimonio stabili iungere velent, num vos illis pareretis? Responderit ille protinus: Auertat hoc Deus à mentibus nostris. Tum Domitilla: Auertat, inquit, & à mente. Magnam enim ego sponsum habeo Dei filium, qui se vitam eternam daturum promisit ijs, qui in eius gratia perpetuam corporis castitatem seruant: secumque in thalamum suum sempiternum ducturum, ubi cum angelis exultent, & sine fine splendidissime epuletur. Et ut huius promissi certitudinem haberent, cæcis visum reformauit, leprosos curauit, morbo omnes depulit, mortuos excitauit. Atq; hoc modo verum se Dei filium declarauit, multosq; e terra eripuit, atque ad sui nominis cognitionem perduxit.

His auditis Theodora: Est, inquit, mihi frater tuus uenis Herodes, iam anno integro oculorum lumen orbatus, illum si tu in Dei tui nomine sanare poteris, dictis tuis fidem adhibebo. Euphrosyna verò: Tu quidem Romæ, inquit, fratrem cæcum habes, ego autem hic habeo nutricis meæ filiolum, quæ ex morbo loquendi beneficio priuata est, simulq; puellam accipiente curauit & Domitillæ ostendit. Quæ statim toto corpore humi prostrata multis cum lacrymis prostrata lute puellæ Deum precata est; surgensque, manus ad cælum sustulit & signum Crucis in os puellæ impressit, dicens, dixit: In nomine Domini mei Iesu Christi. Mox puella in hæc verba prorupit: Verum Deus

Muta puella loquitur

Deus tuus Domitilla, veraque sunt, quæ ore tuo de-
 prompti. Tum ambæ se ad pedes virginis abice-
 runt & credentes Christianæ religionis mysterijs ini-
 tiæ sunt. Frater etiam Theodoræ cæcus eò addu-
 ctus, Domitillæ precibus & mentis & corporis lu-
 men obtinuit. Porro omnes vtriusque sexûs homi-
 nes, tum serui, tum ingenui, qui ex vrbe eò aduen-
 erant, visis his signis, in Christum crediderunt, do-
 musque illa instar Ecclesiæ erat.

His ita gestis, Aurelianus cum duobus, quos dixi-
 mus, sponsis adueniēs, tres secum qui organis canen-
 tibus, adducebat tanquam triplices vno die nuptias
 celebraturus. Sulpitius autem & Seruilianus, vt vi-
 derunt mutam loqui, & Herodem visum recupe-
 rasse, cognitis etiam omnibus, quæ dicta factaq; fu-
 erant, crediderunt: cumque Aurelianus multa in-
 stantia hortaretur eos, vt vno die nuptias celebra-
 rent, illi vt viri prudētes dixerunt ei: Da honorem
 Deo, cuius virtute & muta loquitur, & cæcus vider.
 Ille neglectis ijs, quæ ab eis dicebantur, per vim
 iussit Domitillam includi intrâ cubiculum, vt secu-
 rus voluptates suas expleret: positisque organis, &
 tripudijs se oblectare cœpit, aliosq; ad
 eandem mentis insaniam prouocare. Porro cæteris
 exorando defatigatis, ille duos admodum dies tor-
 tisque noctes in vano gaudio & tripudio illo per-
 ueravit; donec nimia lascitudine oppressus ani-
 mam pondere peccatorum grauatam expiraret. Ea
 sperterriti omnes ad sanio rem mentem redierunt
 & eorum nomina sua Christo dederunt. Luxuri-
 ositate Aureliani frater ab Imperatore Traiano po-
 pularem in eos petijt, vt si sponte nollent diris sup-
 plicijs ad sacrificandum eos impelleret. Itaque Sul-
 pitium & Seruilianum Præfecto vrbis Aniano tra-
 didit,

Cæcus videt

Sulpitius & Seruilianus credunt in Christum.

Aureliant interitus.

Sulpitij &
Seruianij
cades.

Item Domi-
tilla, &c.

12. Maij,

Cledonius
pater Pan-
cratii.

Dionysius
pater Cled-
onij.

566 MARTYRIUM S. PANCRATII
didit, qui eos in Christi confessione mire constan-
tes capite plecti iussit: quorum corpora fideles in
prædio eorum via Latina secundo milliario posue-
runt: quo in loco exuberat virtus martyrij eorum
vsque in præsentem diem. Post hæc Luxurius ab-
Taracinas ad virgines Christi, & vt vidit præce-
constanterque dæmoniorum cultum execrantes, de-
latis omnibus, quæ habebant, eo in cubiculo, in quo
pariter morabantur, subiectis flammis eas exurit.
Altero die sanctus Casarius diaconus eo veniens
fissima sacrarum virginum corpora prorsus illuc
reperit: quæ in nouo condens sarcophago, hucus-
altius effossa, sepeliuit.

MARTYRIUM S. PANCRATII EX
quod *syncera fide apud Surium habetur. Passus
anno Christi 307. ætatis sue 14. Marcellino
anno 7.*

Illis fortè tēporibus, quibus Diocletianus & Ma-
ximinianus Imperatores Christianos diris cruci-
atribus ad simulacrorum venerationem compe-
lebant, fuit apud provinciam Phrygiam Cledonius
quidam vir egregia nobilitate clarus, qui ex
coniuge filium habebat nomine Pancratium. Quo-
que post aliquod vitæ spatium corporis infirmitate
correptus ad alteram sibi vitam migrandum effec-
neret, vocato ad se Dionysio fratre, vnice ei filio
lium Pancratium commendauit, orans atque exor-
crans, & per omnipotentē Deum quoque adiurans,
vt vniuersas facultates, quas relinquebat, amplius
mas fideliter & accuratè nepoti suo conferret.
Ità mortuo Cledonio, Dionysius summa fide Pan-
cratium curandum suscepit, tantaque benivolentia
ac studio tractauit, vt paterni amoris affectum

non potuisset. Post triennij autem tempus Romanum cum Pancratio profectus, in monte Caelio cum sua familia & dæmoniorum suorum simulacris ibidem fixit. Ibi tum propter persecutionis acerbitatem Romanus Pontifex in vico Dionysij & Pancratij latitabat: cuius egregias virtutes Dionysius cognovit, quomodo populū cum idolorum cultu miserimè conflitantem in æternæ salutis viam converteret, vehementer eius amore inflammari cœpit: prorsus ut viam omnem modumque exquiret, quò cum Pancratio eius conspectu & colloquio frui posset. Itaque die quadam pedibus Eusebii votius sanctitatis viri (is lanitoris officio apud Pontificemungebatur) aduoluti rogauerunt, ut ad Pontificem adduci mererentur. Fuere continuo beate admitti (cælesti namque oraculo de eorum intuitu Pontifex monitus erat) & peramanter excepti. Illi autem demisso corporis habitu ad terram vsque Pontificem venerantes, Christum sibi, quem hæcæus ignorassent, prædicari postularunt. Tum Pontifex maiori delibutus gaudio eorum circumtulato satis fecit egregiè, atque post dies admodum viginē sacris aquis expiatis intra sanctæ matris Ecclesiæ limina recepit. Eo igitur beneficio affecti adeo in Dei timore animis feruere cœperunt, ut etiam vltro sese persecutoribus offerrent. Quos multò post Dionysius Deo charus ex hac mortalitate & caduca vita ad alteram illam in omni seculorum æternitate beatam migravit. Cùm autem paganorum in Christianos furor indies augmentum caperet: adeo ut Christi cultores etiam causa ad supplicia & mortem raperentur, et alios comprehensus etiam Pancratius propter suum splendorem Diocletiano oblatu est.

Dionysius & Pancratius post catechesin baptizantur.
Dionysij obitus.
Pancratius comprehenditur.

Nn 4. Tyrannus

Tyrannus autem viso Pancratio vehemēter admirans eius pulchritudinem obstupuit; & sine fine admirans quod in tantilla ætate ad mortem pro Christi gloria sese offerret, sic eum affatus est: Infansule, consulo tibi ut omnia, qua tenēris, vanitate mihi consentias, & ab hac Christianorum insana obcedas: reddasq; te natalibus tuis. Ego enim propter patrem tuū, qui mihi in vita amicissimus honoribus & diuitijs auctū loco filij habeo. Quasi si verò spreto pietatis meæ monitis Christo parere pergis, iubebo te crudeli intereptione cæci & corpus tuum flammis exustum etiam sepulchro honore spoliari.

Pancratius
puer præclarus
respondet
Diocletiano.

Ad hæc Pancratius animo planè virili respondit: Noli frustra errare, domine Imperator, ut dum vides puerum annorum duodecim, credas mihi minus aut sensus aut sapientiæ superesse. Dominus enim noster Iesus Christus eam nobis mentem & intelligentiam contulit, ut nullos prorsus aut periculum aut iudicij terrores timeamus. Porro dum quos me hortaris colere, pluri & impostores sunt qui nec suis pepercere parentibus, & fratrum se stupris contaminarunt: ita ut ego satis miraqueam, quomodo non foedum & turpe sit apud illos colere, quorum si similes esse scires famulatos, iure in eos animaduertes. Diocletiano auditis, iussit eum sine mora in viam Aurelianam duci, & capitis ibidem sententiam subire: ne pro victus sempiterna ignominia notaretur. Inter ministri Pancratium ad designatum locum abierunt & capitis supplicio affecerunt. Octauilla corpus eius noctu sublatum cum aromatibus in pulcro condidit 4 Idus Maias. Eodem tempore teris claris natalibus orta, virgo sacratissima,

Capite truncatur.

...nemeter ad r...
 & sine sine ad...
 rtem pro Chr...
 is est: Infans...
 is, vanitate, n...
 um infans d...
 go enim te po...
 niciffimam...
 j habeo. Quo...
 s Christo...
 necione det...
 eciam sepulc...

Vide Baron.
 Tom. 2. an...
 no Christi
 304.

Lib. 1. cap. 39
 de glo. mar.

...palmam adepta est; Diocleriani Nono & Ma...
 ...ni Octauo (incertum vtru Imperij vel Con...
 ...laris) anno. Porrò Pàcratius quàm præclaris post...
 ...m miraculis floruerit, testatur Gregorius Tu...
 ...entis, qui ait: Si cuiusquã mens infana iuramen...
 ...t inane proferte voluerit, prius quàm sepulcrũ...
 ...as adeat, hoc est, antè quàm vsque ad cãcellos, qui...
 ...barcu habentur, vbi clericorum psallẽtium stare...
 ...no est, accedat, statim aut arripitur à dãmone, aut...
 ...nceps in pavementum ruens amittit spiritum.

ITA S. MODOALDI TREVIRORVM
 Episcopi. ex ea que est per Stephanum Abbatem Le...
 ...ensem. Vixit circa annum Domini 720.

...ter præclaros & præcipuos summa sanctitate
 & ingenitate viros, quorũ fide, doctrina, mori...
 ...bus, & virtutibus sancta fulget Ecclesia, S. Mo...
 ...dus in clytra Aquitanorum pro sapia ortus haud...
 ...mã obrinet. Et si autem propter vetustatem...
 ...scriptorum abolitionem minus nobis comper...
 ...sit, quibus auis aut maioribus vel quàm digna...
 ...tæ tam insignis arbor prodierit, tamen ex pro...
 ...quis & cognatis, nomine, gloria, & honore, ter...
 ...arique celeberrimis, quorum virtute publica...
 ...horuit, quorumque potentiam totus orbis exti...
 ...tam charta quàm fama genuseius incognitũ...
 ...et. Nam soror eius, Itta nomine, mulier admo...
 ...venerabilis, stabili matrimonij vinculo clarif...
 ...m Duci Pipino coniuncta fuit, quæ defuncto ma...
 ...na, propria domũ fastigia, spe secundarũ nuptia...
 ...m proeis multis incisa, in ecclesiam cõmutauit,
 ...a sancto Amando Traiectensi Episcopo sacrum...
 ...m sanctæque religionis habitum suscepit. Iam...
 ...quã clarè genus & nobilitas MODOALDI ex li...

12. Maij,

Nobile &
 præclarum
 genus S. Mo...
 doaldi.
 Itta soror
 eius.

Nn 5 beris

**Grimoaldus
filius Ithæ.**

beris & nepotibus venerandæ sororis eius elucescit. Grimwaldus paternæ dignitatis ac pietatis heres, & duæ sorores eius Gertrudis & Begga egregiè doctæ.

**Gertrudis
soror Gri-
moaldi.**

Nam Grimwaldus, præter illam, qua dominatæque viguit, industriam, duo illa præclara monasteria, Strabulaus & Malmundarium ex proprio construxit: soror verò eius Gertrudis spreto omnibus diuitijs & mundi honoribus contemptis, Christum in terris sponsum elegit: cui tanta fide & deuotione adhæsit, vt plurimis post mortem miraculis ab eodem decorari meruerit.

Item Begga.

Begga verò ex Ansigifo nobilissimo Duci matrimonio iuncta, & septem ecclesias, vbi & corpus eius à sacris vnum choris honoratur, construxit, egregijs eximix sanctitatis monumentis claruit.

**Pipinus fili-
us Beggæ.**

Huiusmodi filius Pipinus nomine, vt nomen aui, ita & virtutem cum dignitate referens, mortuo rege Chabrico, eò magnitudinis excreuit & potentia, vt in Austria etsi non regio nomine, regia tamen nominaretur potestate.

**Carolus Pi-
pini filius.**

Tam verò Carolus quem Pipinus sibi superstite tam dignitatis quam diuitiis suæ reliquit heredem quam mirabiles triumphos de ducibus ac regibus, de populis & nationibus reportauit, difficile est explicare. Ad & Saracenos, tribus eorum regibus peremptis, ad interuentionem fudit.

**Carolus Tu-
detes cur di-
ctus.**

Vnde & cognomen habuit, à tundendo accepit, eò quòd à Sclauis vltimos Hispanos, tot regna, tot vrbes, tot castra & oppida tam Saracenorum quam Christianorum ferro & mallei tundens, propitio Deo, transuolauit, citur potius, quam superasse. Quid verò de his iusdem Caroli, Carolomanno scilicet ac Pipino, & nobiles triumphos, relicta seculari militia,

**Caroloman-
nus & Pipi-
nus Breuis
Caroli Mar-
telli filij.**

Quid verò de his iusdem Caroli, Carolomanno scilicet ac Pipino, & nobiles triumphos, relicta seculari militia,

ius elucet, tatis hares, & egregie dicitur, qua domini preclara nomen ex proprio spreto tempore intra fidei ortem miranda egga vero in o iuncta in a sacris veregregio eniuit. Huius au, ita & o rege Chludentia, ve regia tamen lus quem is quam mirabiles mulis & Bar xplicare. In perempu agno men clausis v astra & op orum ferro ransuolab i verò de ac Pipi st pluri alari milita

Carolus Magnus Pipini Breuis filius

Ludouicus Pius.

Clotarius.

studijs

que Cassino caelesti se militia monachis confect. Pipinus verò virtutum suarum meritis exiens, primus in hac stirpe regium nomen obtinuit. Iam veniamus ad illum gloriosissimum Imperatorem Carolum Magnum huius Pipini filium, cuius nomen & gloria, virtus & victoria, per tanta tempora adhuc quasi recens ore vniuersorum cum admiratione & admiratione celebratur; vt si litera sola fama quasi viuere credatur. At verò de Ludouico quid dignum referre valeam, qui imperatoris obitum imperialia sceptrum, vt nullus dicitur suscipiens, præter cætera quæ bello fortiter est, maxima suæ pietatis monumenta exhibuit. Quod etiam de Clotario huius Ludouici filio diximus paternæ religionis hares existens, post plurimum sapienter quàm & fortiter gesta, regnum suum diuisit, relictoque seculo ac sancta cõuersionis habitu suscepto, in monastica professione vitam feliciter consummauit. Sed iam conuolua horum potètia & nobilitate, quid ultra totius & Pipinos, tot Clotarios ac Ludouicos, a reges & Imperatores, qui de hac gloriosa stirpe ad nostra profusi sunt tempora, necesse est commemorare cum ex his præclari B. Modoaldi inueniatur luce clarius eniteat. Hoc tantum in summa præsentis nostre dixisse sufficiat, de nulla stirpe, præterimus, tam præclarum tamq; nobile germen produxisse, qui tantum potètie Gallico regno aduersus totq; & tam mirabiles triûphos de ducibus regionis & Barbaris nationib; reportauerint. Quod gloriosus ac venerabilis Modoaldus tam in ortus natalibus, despecta carnis nobilitate, quæ huius mundi honoribus, diuitijs ac delictis nobilitatem proposuit: & liberalibus

studijs ac cælestibus disciplinis animum tam pro-
 clarè in tenera adhuc ætate erudit, vt omnes gra-
 ria anteiret Christi que tyrunculus inuidiam virtu-
 te superauerit. Postquam verò adulta ætate camp-
 illi ad omnes honores & voluptates paterec-
 mus, ipse contrà ad maiora spiritualis militie huius
 sese accinxit: assiduisque ieiunijs ac vigilijs
 voluptatem frenauit, adeoque sui ipsius con-
 gausus est, vt paupertatem pro diuitijs am-
 fit. Vnde etiam nulla illi cura quam ecclesiaz & re-
 perum antiquior. Cumque in eius pectore iam
 dum accensa inualuisset flamma cælestis desin-
 nihil ocij, nihil quietis patiebatur, vt ad oc-
 quietem diuinæ cõtèmplationis perueniret. Qu-
 ob rem remotiora loca quærere, & ab au-
 multu sese occultare modis omnibus elaborauit,
 quanto occultius tantò liberiùs pulcherrimam
 dilectæ Rachelis amplexibus possit inhaerere
 rùm quoniam nõ est in hominis potestate
 sed contrà spem votumque sæpè à Domino
 eius diriguntur, beatus MODOALDUS LIX. habens
 in nocte huius vitæ iungitur; dum primoribus
 gni & primoribus palatij quasi vilis in verbo
 uidus in consilio, diuina prouidentia licet
 gnans socius accitur.

Benignitas
 eius in pau-
 peres.

Inuitus co-
 gitur regia
 suam naua-
 re operam.

Eligitur &
 consecratur
 Episcopus.

Interea venerandus Antistes Sebaudus
 Treuirensis rebus humanis excessit. Cui
 nõ impar sanctitate dum ab omnibus cum
 fectione quæratur, Dei gratia procurante,
 indicijs præsignante, haud longè dignissimè
 ritur. Itaque concurrunt pariter omnium
 & dux æquissimus Pipinus, alijque optimi
 rus & populus, omnis sexus & ætas: MODOALDUS
 non tam eligunt Pontificem quam à Deo iam
 dignas
 flagra-
 beati
 ex
 amb
 virtuti
 margar
 quem fue
 auto

LDI
 imum tam
 t, vt omne
 inuidiam
 ta & tate
 es pateret
 is militia
 ac vigilijs
 pfus contem
 itijs am
 ecclesie
 s pectore
 celestis de
 e, vt ad oc
 rueniret.
 & ab aulic
 us elaborat
 ulcherim
 fit inheret
 otestate
 Dominu
 us Liz
 m primor
 lis in verbo
 deantia
 Sebandus
 fit. Cui
 bus cum
 curante,
 dignissim
 omnium
 ope
 as: Mod
 a Deo iam

& sibi promissum exigunt. Igitur nequic
 reclamans in domo Domini, & in atrijs Dei
 plantatur, tanquam palma florens, & vt ce
 Libani multiplicatus. Nam sicut palma virens
 altum tendens fidei virore & vitæ altitudine
 profectum ecclesie florebat, & sicut cedrus Liba
 multiplicabatur, dum odore sanctæ conuerlatio
 serpentis antiqui à subditis expelleret, &
 multo virtutum candore dealbatus per altitu
 contemplationis ad caelestia euolaret. Sed in
 omni illis, quæ in interiori homine Deo tā
 esse & sanctis Angelis eius operatus est: quis
 illam solitudinem, qua Pater vigilantissimus
 sibi gregi præerat, dignè valeat explicare?
 tanta docendi perfectione, tanta magisterij
 formando instituebat, vt quasi illa propheti
 inrens labrum reflecteret, id est, ad cor ser
 reuocaret, quod loqueretur attenderet, o
 quod prædicaret. Denique verbum do
 opere commendans misericordie, sic erga
 subditorum studia feruebat, quatenus eis
 vitæ prouidentiam nõ negaret: nè si cura
 vitæ ab eo negligeretur, quasi iure à per
 prædicatione gregis animus frangeretur.
 cum domus Dei decorem diligeret, & ad
 dignas conditori laudes ardētissimo sem
 ore flagraret, super ripam Mosellæ oratoriū
 beati Symphoriani martyris extruxit, o
 odem exiguum, & artificiosi schematis de
 ambitiosum: sed, quod nobilius est, cla
 virtutum gemmis ac pulcherrimis virginei
 margaritis multo splendidius spectabili
 quam fuerit illud celeberrimum Salomonis
 am, auro & argento, ac tot mirificis expolitū
 argu-

Sollicitudo eius in Episcopatu.

Exod. 25.

Extruit monasterium virginum.

argumentis. Ibi quippe cōgregationem sanctarum virginum, tanquam dulcisonos adolescentulorum choros, in nuptijs Christi & Ecclesie iugiter laudantium, instituit: quibus ad regularis virginum disciplinæ seruandum sororem suam nomine ueram præfecit. Quæ plusquam materna pietate iucunda quadam leueritate uirginem illam accinxit, & exemplo sanctitatis in eadem constantia disciplinæ confirmauit. Quæ postquam defuncta, uir sanctus Modoaldus æterni Regis miles iam emeritus, ad præmium & palmam uitæ æternæ coepit ardētius anhelare, ad uigilantiam cum exultatione Angelorum transiit, nouerat præcessisse. Cumque ex fidei & operum certitudine dignam iam a Deo peteret missionem petere, tamen quasi adhuc multum se arguenda forent, nouis & acrioribus tormentis exquisitis de se supplicium sumebat, seque crudelis exactor persequeretur: in illa uero ætate, quam profectō non tam quam ipsemet continuis laboribus uigendo rauerat.

Cum ergo sub graui corporis labore diuine que desudaret, totoque mentis desiderio ad patriam properaret, nihil de consuetudine steritate remittebat; donec inter uerba tantum admiranda sanè sanctitatis significauerunt in manus Creatoris exhalaret. Inter illud sacrum funus de mōre componitur, à circumstantibus psallentium choro nunc pijs lachrymis & nunc psalmis & hymnis honoratur. Cuius præstium foelix & liber transitus sicut festinus ad supernis ciuibus extitit, ita totam penitentiæ nimio quodam & inconsolabili moerore

Seneca for
eius Ab-
batissa.

Mortuus so-
rore uir san-
ctus ardenti-
us aspirat ad
eternam.

abundantia

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

iniqua

nde tota penè prouincia insigni luctu deformata
 ni patris exequias cohonestauit. Ingens paupe-
 rum multitudo à feretro dependens, voce lachry-
 mulari patrem se suum amisisse querebatur. His fa-
 miliaribus baiulis cælum suo clamore pulsanti-
 bus, charissimum corpus in dilectam sibi Ecclesi-
 am deferretur, quam supra diximus, ab eo funda-
 tum, & in honore beati Symphoriani martyris de-
 dicatum. In qua etiam non sine graui gemitu mul-
 titudine suorum lachrymis, prout decebat tantum
 patrem, eum dilecta sorore terræ mandatur.
 In testimonium sanctitatis eius, tot & tanta
 miracula quotidie coruscare videntur, vt nunc de-
 tum verius cum Christo viuere credatur.

Post obitum viri sancti indomita Nortman-
 num gens quædam Galliæ & Germaniæ partes
 occupauit: & sceleris sui immanitate efferata in-
 terram vbiq; stragem edidit. Cumq; horren-
 da tempestatis procella urbem etiam Treui-
 rum innaderet, & iam iam præ oculis omni-
 um mortis imago volitaret, sacræ Deo dicatæ vir-
 ginis, quas in beati Symphoriani martyris orato-
 rio beneficio Modoaldi collocatas supra memora-
 uimus, pro vita præsentis, quam despexerant ni-
 scilicet, pro castitate seruanda quam deuoue-
 ad consueta orationum præsidia confugerunt:
 que mirabile auditu, mirabilius visu, ne mala,
 pro seruis fragilitate metuebant, videre coge-
 rent, in pace lecto decubantes intra dies triginta,
 precibus & precibus Modoaldi, quem assiduo in re-
 speratis implorabant, omnes præsentis vita
 cæterunt: quarum corpora eodem in oratorio
 reposita sunt.

Miracula ad
 eius tumu-
 lum.

mirabile
 auditu
 mirabilius
 visu
 ne mala
 pro seruis
 fragilitate
 metuebant
 videre coge-
 rent

Cum

Cum igitur eiusdem adhuc tempestatibus residerent vestigia, locaque solitudo pleraque sanctorum cohiberet loca, fiebat nimirum ut ille sancti familiaris angelus pro sui quidem dignitate parum obsecraret reuerentię, neglectu verò civium omni cultu destitutus, etiam pateret iniurię. Sed ea mortalium incuria nostro pontifici auctioris glorię faceret materia. Quidam enim viri, genere Franci, suę gentis haud ignobiles, sanctę deuotionis gratia vincti Treuirem accesserant. Cumque sancti Symonis et Iacobi ecclesiã viderent incultam, iniuriã opportunam & à ministris civibusque neglectam, flagitium imitari non sunt, si, quavis arte, sacras Præfationes quas inde secum asportarent. Remotis ergo ministris, noctis ingressi tempore, pia sed audaci viuentia museolum sanctissimò fecundum corpore fringunt: dehinc vnus ceteris paratior in manus mense iniiciens, quicquid tenaci digitorum persequi concludere potuit, sibi recondens fugam cum loco maturat inuadere. Quod facinus licet amore facinororum licenter perpetratum sit, non tamẽ sancto placuerit rerum sequentium documẽto comprobare. Simul enim cum illius extractis artibus, maris dictu, sanguis copiosus erupit. Qui dum ab hisce quã de parenti vulnere profueret, tenebris visum arcantibus, raptores ipsos nihil huiusmodi aut videntes aut sentientes ante prodidit, quãcepto deterruit.

Interea die terris reddito, cum matutina ex more ad orandum cœpisset concurrere, auertunt ecclesię pavementum largo perfusum sanguine; cumque diu multumque incerta suspensa agitarentur, tandem exploratis omnibus, reuera indicia fracturę, nocturnę temeritatis damna

Ex reliquijs
S. Modaldi
furtim ablati
copiosus
manat sanguis.

DI
 statis obediē
 sanctorum co
 sancti famula
 e parū obno
 omni cultu
 ea mortali
 gloria facta
 ranci, su ego
 gratia vna
 ti Sympho
 e oportuna
 a, flagitium
 is Presbiter
 ois ergo an
 audaci vna
 um corpore
 ior manū
 o rum pecc
 gam cum loc
 et amore
 ancto plac
 probari pecc
 rtibus, mir
 dum abū
 tenebris
 nihil haur
 odidit, qua
 matutini
 rrrere, an
 o perfusum
 erta susp
 nibus, rec
 atis dama
 ruita

nunt. Nec visus est labor difficilis fugitios in
 cum sanguis à direptis emanans ossibus, nul
 corū reos suos desereret; donec illos con
 trepidos, nec satis periculi seculos, suis ve
 & quidē haud obscuris, manifestos efficeret.
 ergitur ergo expediti equites iniuriam persequi,
 rritatem corrigere: qui celerrimē fugientium
 rementes, eosque facili negotio à fuga retra
 delicti quidem gratiam faciūt, omnibus ta
 admirantibus, recepras integrē Summi Ponti
 reliquias ad urbem referunt: & ne quid simile
 cepts perniciosa crearet licentia, corpus Sancti
 oparulo positum ab ecclesia in oratorium S.
 ni transferunt, celestemque thesaurum si: mi
 apothecis & tutiori arario commendant.
 r S. Paulini ecclesia nouo illustrata hospite
 gnam breui claritudinem peruenit. Sed post
 diuturna quies ocij, ocij verò securitas cor
 mores pepererat, totaque vrbis faciem im
 tam pro religione diuinorum contemptus in
 sustinenda erat necessariò supernæ corre
 sententia, quæ pollutam licentiam sub fre
 ritionis coerceret. Itaque intempestæ no
 nio idem oratorium subitò cōflagrauit in
 totaque ædificiorum moles subuersa est.
 res mira & seculis nostris inuisitata accidit.
 a enim, quæ omnem superficiem contexe
 riorum cōgerie, cuncta præter spem quæ
 erant, integra reperere, ipsamque loculum
 rperitem iniuriæ, vt aurum crederes de for
 roductum, purgatum non corruptum. Fulse
 ta multis alijs præcipuè sanctitatis miracu
 e tanta tamque præclara sunt, vt Tullianis
 mulkent ingenijs & eloquentiæ.

Transfertur
 corpus eius
 ad S. Pauli
 num.

S. Paulini æ
 des cōfla
 grant.

OI VITA

VITA S. EPIPHANII CONSTANTIANI

Episcopi. ex ea qua est apud Metaphrastes. Superstes fuit vir sanctus ad annum vsque Arcadij imperatoris Septimum. Vincentio & Frauita Conscribitur à recentioribus annus Domini quadagesimus primus. Vixit autem annis centiam & decem, minus mensibus tribus, adeoque septuaginta annis. Aitatis vir fuit, vt licet aduersus Arianos strenuè decertasset, ipsi tamen Ariani, & eorum tronus Valens Imp. cum reueriti, quicquam in se ei inferre ausi non sunt. Quod autè alicubi stantia, alicubi Salamina Episcopus dictus reperitur, mirandum non est: nam Salamina ciuitas stantia dicta est, vt expressè testatur S. Hieronymus.

In Epist. 27.
In Epitaph.
S. Paulæ ad
Bustochiũ.
12. Maij.
Patria & parentes eius.

Epiphanius genere Phœnix, ex ea regione est circa Eleutheropolim oriundus, pariterque Agricola, tenuioris fortunæ & conditionis hominem, qui cum sua coniuge durioris victum quærebat: quo mortuo, mater sola aliam familiæ curam sustinere debuit. Ea autem ex parte exigua (vnicam enim præter Epiphaniũ filium litropem tantum habebat) ingentes tamen molestias, propter facultatum angustias, patiens adeo vt extrema eiborum inopia coacta, vnicum idque adhuc indomitum per Epiphaniũ ad nundinas venale transmitteret. Erat tunc natus decem Epiphanius, cum accepto iumento nundinas properaret; cumque in emptorem Iudæum Iacobum nomine incidisset, & is Epiphaniũ, antè quàm de precio conueniret, sedulo religionis professione percunctaretur, & postea deus se Iudæum esse diceret, Iacobus: Benedictus se habet: cum igitur simus eiusdem generis

Epiphanius Iudæus.

NI
STANTI
phrasit
me Arcadi
rauita Cor
mini quad
centum &
que spedi
s Ariano
ati, & eum
que quam
ate alibi
us dicitur
mina et
ur S. Hier
ea regio
undus, per
ortuna &
ge durit
ater sola
a autem
haniu filii
es tamen
guftias, pa
oacta, r
per Epipha
l. Erat tunc
epro ium
emptore
let, & is Ep
eniret, fed
etur, & p
ous: Bene
dem generis

inter nos peccatū intercedere: sed cum Deus
inter iustus sit, iustum etiam iumentū precū con-
tinamus, ne quo maledictō ihuoluamur: His au-
tem Epiphanius Jacobi maledictionem pertimē-
ns, prociū iumentum retraxit, negauitque sibi
velle illud vendere, eō quod insolens & indomi-
mēset. Et quanquam acerbiſſimā famis necessi-
te impulsus vt matris & sororis angustias suble-
uaret, eō adduxisset, nē tamen iusti iudicis iram in-
curreret, se nulli mortalium damnum inferre velle.
Cleobus tam admirabile pueri responſum mira-
tus, mox tres de crumena nummos deprompsit, &
dedita pueri voluntate, domum illum cum iu-
mento remisit. Accidit interim vt Epiphanius, dum
ad matrem faceret, in hominem Christianum
Cleobium nomine, qui viſo iumento, id
venale postulabat. Cumque ad verba Cleobij
Epiphanius gradum figere vellet, animal insolens,
facto, leſſorem suum excuſſit, humiq; gra-
uiter aliſtit: deo vt flens eiulansq; puer se loco mo-
uere non poſſet. Tum Cleobius propius accedēs al-
terum puerū trina vice Cruce signauit, & ab omni
morte ſanatus erexit. Deinde conuerſus ad iumen-
tum insolentiam eius compulſerit. Tibi, inquit,
in nomine Ieſu Chriſti crucifixi, non amplius
de loco excedas. Hæc vbi dixit, animal in terrā
expirauit. Quo viſo, admirans Epiphanius
ſe a Cleobio percunctari cœpit quænam illa
res eſſet, qua in Chriſti Ieſu nomine res adeo
facilis eſſeciſſet. Reſpondit Cleobitus: illam et-
ernam ſuam, ſed Chriſti, quem Iudæi in cruce me-
ruerunt, omnipotētis Dei filij poteſtatem. Epipha-
nius auditis ſe Iudæū eſſe tunc quidem iudica-
uit, cuncta tamen ſedulo cum mente ſua
pertrā-

Cleobius
Christianus

00 2

pertractabat: & pium quendam Christiane religionis amorem concipiebat. Post hæc domum reuertens matri cuncta ex ordine narrauit: quæ reditu filij sui vehementer quidem gauisa est, sed cum quædam solatio se destitutam cerneret, rursus curis negotibus opprimebatur; suadebatq; filio vt se alieni pericula probitatis viro in seruum traderet: quod in laboribus & arte durum desolatæ matris & horum paupertatis onus non nihil subleuaret. Hoc cum cum agitant, venit ad eos Iudæus quidam vix mirandæ religionis Tryphon nomine, qui Epiphanium summa matris eius voluntate ac gaudio in suum adoptauit, & Mosaicæ legis disciplinam genter erudit, & in omnibus accurate instituit. Sed accidit vt filia eius paulo post è vita excederet, & ipse Tryphon eodè fato eam sequeretur, omnesque suas facultates sanè amplissimas Epiphanium linqueret: qui cū sorore sua (matre paulo post functa) in summa vitæ tranquillitate degebat.

Tryphon adoptat Epiphanium.

Lucianus monachus insignis.

Accidit interim cum die quodam equo vecturæ plurimas suas circumquaq; possessiones lucratas, & Lucianus vir insigni eruditione & monachicæ opinionione præstans ei occurreret; vt paupertatis ad pedes eiusdè Luciani sese abijceret, & in fructu triduanæ inedia confectus humiliter postularet. Cumq; vir Dei, nihil, quo eius inopiam curreret, haberet, protinus se suo amico exanimè illi hilari vultu tradidit, vt eo diuendito paupertati compararet. Spectabat hoc ex propinquitate Epiphanius, viditque Lucianum hoc modo multo candida de cælo stola vestiri: & mirabili splendore decorari. Quo viso tanto est affectus timore, prouus è iumento, cui infidebat in faciem eius.

Christianis à Luciano sacris se initiari postularer: omnibus valere iussis, in monasticæ vitæ societate adoptari. Ea re gaudius Lucianus eum cum socrate episcopo obtulit, qui utrumque post exactam institutionem vitalibus aquis expiauit. Fertur quod cum Epiphanius ad ecclesiã pergeret, quòd paulo graduum ascensu calcei è pedibus illi exciderunt: neque deinceps vllò calceamentorum generis fuerit, sed nudis reliquo vitæ tempore pedibus incesserit.

Baptizatur Epiphanius

Postquam igitur hoc modo in albo ecclesiæ adscriptus esset Christianus quoque militiæ annos natus decem sub eodem Luciano nomẽ dedit. Hanc is in cæteris suis spiritualibus decem egregia pietate monachos: in quibus Hilarion signis virtutibus admirandus: qui ex præcepto Luciani Epiphanius, in ijs quæ ad monasticæ vitæ disciplinam attinent, instituendum susceperat. Porro Hilarion cum incredibili ciborum parsimonia carum maceraret, & hebdomadarum frequentèr inedia affligeret, Epiphanius non segniter præceptoris exemplum idem vitæ institutum strenuè viriliter imitabatur. Erat autem locus ille, quem inhabitabat, omni aquarum solatio destitutus, ita ut per dies ad quinque milliaria, id què noctu tantum viderentur. Cumque die quodam viatores vino omentum maximis Solis ardoribus eò diuerterent, & aquarum penuriam extrema lascitudine conculcassent, Epiphanius hominum miseratus, extensa dextera: Credite fratres, quòd qui aquam faciet. Eo dicto vterque qui vino pleto erat, protinus aqua redundarunt, & miseros viatores mortis angoribus oppressos à præsentis periculo

Fit monachus.

S. Hilarion.

Vinum Epiphanius in aquam mutat.

Bergit ad e-
gemum.

culo liberarunt. Ea res cum Epiphaniij nomen ma-
ximè celebre faceret, & longè lateque miraculum
diulgaret; vir sanctus vt hominum celebratam
famamque sanctitatis vitaret clanculum ex ob-
co in vastam agrestèque solitudinem profectus.
Accidit autem Saracenis quadraginta per illum
solitudinem iter habere, viroque Epiphaniij
sunt hominem parum sanæ mentis esse: vnde ocu-
tis cum iocis & scommatibus profecti sunt. Vnde
autem qui altero oculo orbatu erat, moribus
nis & ingenio crudeli, stricto ense eum inuadere
voluit: & ecce cum magna vi gladium vibrare
culus ille lumen recepit: vnde ingenti pauore
reptus barbarus conficit immobilis, enslem
iecit: & alij pariter stupore oppressi Deum
mabant: tantaque cum sunt veneratione prostrati
vt se sine illo saluos non posse consistere ex-
rent. Sequutus itaque illostrium mensu spatio
sanctius, insolentiam eorum comprimebat, & per
sermonibus ad omnem modestiã & mansuetudinem
informabat. Illi verò eodè, ex quo cum eis mor-
rat, loco, opera sua domũ illi edificarunt: & v-
tem sine fine mirati, ibi Christo in pace sermo-
reliquerunt. Ego autem (hic est auctor historie
sancti, discipulus) qui vnus erã ex ipsis ad Epiphani-
phaniõ, ab eoque, quæ ad fidem pietatemque
institutus, post menses sex ad magnum Helian-
cum eo perrexi, vt signaculũ fidei in Christo
consequerer. Quo obtento, transactis cum eo
tribus diebus ad modũ tribus, ad horrida & in-
eremi loca regressi sumus. Ad secundum autem
nasterio lapidem obuiã habuit adolescentem
lenti demonio obsessum, quẽ verbo in Christo
mine eiecit, & horrendas iactatẽ minas

Dæmonia-
cum sanat.

mundus autem dæmon se illam iniuriam haud
 passurum minabatur, sed Persarum regem in
 concitaturum: ut diris eum cruciatibus afficeret.
 Et multo post Imperatoris filia ab eodem dæmo-
 no correpta, easdem, quas antea adolescens, afflictio-
 nes patiebatur. Exagitabat autem illam miserandum in
 modum, & nisi Epiphanius Phoenix veniret, cuius
 pietate se eum inuasisse caluniabatur, nullo mo-
 do ea se migraturum affirmabat. Rex hæc audiens,
 continuo ingenti hominum in Phoeniciam mul-
 tudine, Epiphanium adduci precepit. Et quidem post
 aliquas tinerum molestias tandem eum in Spanydrium
 Spanydrium
 locus habitationis eius erat inuenerunt. Cumque
 in cellula pulsassent, & vir sanctus diuinis
 precibus laudibus eorum clamores negligeret, vnus eorum
 audacior stricto ense fores effringere aggressus
 est: & ecce manus eius continuo virtute sua de-
 munita penitus exaruit. Quod ceteri ut viderunt in-
 correpti formidine diffugerunt. Tandem Epiphanius
 Manum ari-
 dam sanat,
 expulso diuinarum laudum studio, & homi-
 num misericordiam postulatam sanitati restituit.
 Alii autem qui non modico intervallo ab eo se-
 parati hæc spectabant, posito inani formidine accesserunt:
 & Epiphanium cum discipulo honorifice iuxta
 se impositum ad regiam duxerunt. Fuit conti-
 nus regis filia adducta, quam vir sanctus Crucis si-
 gnulo a terribili dæmonio liberauit. Comouetur
 Perfarum re-
 gis filiam a
 dæmone li-
 berat.
 regis habitum Epiphanius veneraretur & opes
 & argenti immensas & maximam gemmarum co-
 llectionem in grati animi significationem offerret. Vir san-
 ctus cuncta reijciens pauperibus ea distribui iussit
 & regemque, ut relicta superstitione, Christum cognos-
 cere instanter hortatus est. Transactis autem decem

in aula diebus, ad suam in solitudine domicilium
 remeavit: cumque elato vix pede, adolefcentem
 nius ex proceribus filium magica arte a maleficio
 nefarie necatum efferri cerneret, ut eum de gona
 more, canibus deuorandum objicerent: Epiphanius
 misericordia erga miserum motus constitit, & ma-
 truum suo indumento (erat enim nudus) operuit. Tum
 sublatis ad celum manibus Christum, qui tradidit
 Lazarum suscitauerat, cum lachrymis inuocauit,
 ut eadem virtute defunctum ad vitam reuocaret. Post
 orationem compleuerat, & ecce adolefcentem
 Epiphanium amplexatus est. His ita gestis veniens
 Spanydriion, ubi extrema siti confectus precibus
 e terra fontem eliciuit: tantamque deinde olen-
 tiam, ut uberratem tellus illa protulit, ut etiam laxius
 humanis oculis spectaculum praberet. Cum quaedam
 bestia suo incurfu ea depopulari inciperet, vixit
 ctus tanquam rationis compotes sic eos affecit.
 Nolite mihi exhibere molestiam, Deus qui hoc
 hi olerum praeiuit solatium ad alimentum, vixit
 praecipit ne meas herbas depascatis. His verbis
 rabile dictu, ferae protinus cesserunt, neque
 deinceps vllum viro sancto intulerunt.

Mortuum
 excitat.

Fontem eli-
 cit e terra.

Ferae ei obe-
 diunt.

Post haec Saraceni illi, qui primam Epiphaniae
 lulam extruxerant, tres alias domos ei edificauerunt,
 ut numerus discipulorum, qui ad quinquaginta
 ctus erat, laxius commodiusque cum eo degeret.
 Porro cum illi die noctuque in magna vixit
 quillitate Deo famularentur, inimicus humani
 neris, absente quodam die Epiphania, insidias
 xit. Nam sumpto per simulationem habitu eius
 monasterium Spanydriion venit, cui cum discipu-
 lozum vnus tanquam felicem patri reditum
 ciosa mente gratulaturus occurreret, statim a quo
 lego

Expellit de-
monem.

Leo crude-
lis eo con-
specto mo-
stratur.

Epiphanius
philosophus
venit ad s.
Epiphaniū.

igno spiritu obsessus est. Quo cognito Epiphanius
nox aduolauit, & dicto cuius impurū demonem
peccit. Latebat in ea sylua non procul à monasterio
eo immanis & saeuus, qui plurimis illac iter faci-
entibus necem intulerat. Huic vir sanctus, cum o-
mnes locum illū adire trepidarent, accessit & flam-

Post hæc coepit Spanydriō & discipulorū nu-
mero & præclaro omnium virtutum germine ma-
gisque florescere: nam præter assiduam diui-
narum rerum cōtemplationem vir sanctus sedulo
scriptos voluebat codices, eorumque vim discipulis
valenter exponebat, & frequenter cum admiran-
tibus ei uisionis opinione varijs de rebus ad eos dis-
cepserat: prorsus ut cum alijs, tum Epiphanius Edese
philosophus & orator insignis, ad eum cōfluere-
nt, doctrinæ eius participes fierent. Porro hic phi-
losophus cum anno admodum vno varijs de rebus
cum viro sancto disceptasset, neque vllō modo ve-
ritatis lucem sincera mente inspicere posset, acci-
dit ei quodā ut homines sexaginta numero, Agri-
cultorū adolescentē truculento damone vexatum,
a carceris vinculo, ad Epiphaniū deserrent: ut pro
sua tua in oēs benignitate ac misericordia hunc
miserum ab ea calamitate liberaret. Et qui-
am Epiphanius philosopho illum obtulit, spon-
dit, h. deorum suorum virtute, quibus veram di-
uinitatis rationē tribuebat, demonem expelleret,
& prorsus relicto Christo ad deorū istorum cul-
tam & religionem accessurum. Si verò ipse Chri-
sti potentia & gratia immūdum spiritum eijceret,
deditur ne diutius pertinaci mente cum certissimo

animæ suæ periculo, reluctaretur. Hæc dicentem Epiphanium ridebat philosophus, neque villo modo persuadere sibi poterat tantam viro sancto vim esse, vt sæuum adeò dæmonem comprimeret. Tam verò Epiphanius nihil vltra cunctatus adoleſcenti adiit, philosopho interim fugiente & prudenter quasi imminens periculū declinante) & ferreus, xus, quibus arctiſſimè cōstrictus iacebat, solū prohibitoq; sacro sancto Crucis signo in nomine Christi Iesu crucifixi dæmonē in fugam cōpulit: hinc adoleſcens cōpositis adeò moribus, vt philosopho eo spectaculo victus, è cubiculo, in quod præ se se concluderat, erumperet: & ante pedes sancti viri prostratus manus daret: & execrabili rore relicto ex animo nomen Christo dedit.

**Epiphanius
philosophus
credit.**

His alijsq; virtutibus cum longè hæcque Epiphani nomē inclaresceret, factus est indies frequens hominum ad mōnasterium cōcurſus vt optatum sancti benedictione potirētur. Ea res cum Epiphani valdè impedimento esset, statuit se fugam proripere. Itaque assumpto discipulo in Aegyptum perrexit: cumq; Leontopolim venisset, inuenit hominē Hieracem nomine, qui magnū discipulorum numerū sub monastica disciplina tenebat, eruditionis opinione præstans diuinarū rerum perititione imbuebat. Is autem quanquàm asperitatem & horridum vitæ institutum ageret, & strenua disciplina omnes cupiditates elideret præcipua

**Epiphanius
in Aegyptū
fugit.**

**Hieracis er-
rores.**

quandam de resurrectione carnis nostræ sententiam mordicū tuebatur, palā docens nequaquam in eadem carne resurrectionē futuram: & infantes in æros perfectam viri ætatem in altera vita notos pturos. Quibus auditis Epiphanius vehementer motus & zelo inflammatas, quòd tantum discipulo

rum numerum in apertum secum errorem per-
 traheret, dixit: Obmutesce, & discite spem resurre-
 ctionis nostrae vana doctrina deinceps non peruer-
 re. Quo dicto protinus omni loquendi facultate
 priuatus est Hierax: adeo vt eo miraculo discipuli
 obstupescerent, supplicesque ab Epiphano sanio-
 rum doctrinam postularent. Qua tradita, Hierax lo-
 que beneficium restituit: monuitque vt deinceps
 sincera & pura auditores suos doctrina imbueret.
 Leontopoli vero discedens in superiorem The-
 uadem ad Iohannem quendam multis virtutibus &
 litterarum laudibus ornatum venit: vbi adolefcentem
 demonio vexatum liberauit: inde ad Bubalia mi-
 gras septem ibidem annos exegit. Cumque res ibi
 ad mirandas gereret Eudemon philosophus, vt
 in eo disputando cogrederetur, accessit. Is autem
 dicebat puerum altero orbatum oculo: cumque
 Epiphanius mentem eius potenter nimis a demone
 illam scripturis diuinis expugnare non posset:
 inquit, Eudemon, quandoquidem super omnes
 sapientia polles, & diuitijs, & deorum tuorum vir-
 tutum gloriaris plurimum, velim vt huic tuo puero
 opem aduenias & amissum lumen restituas. Risit hunc E-
 demonij sermonem philosophus & quasi respensione
 illum contempsit. Tum Epiphanius: Vt cogno-
 scas, inquit, Christum verum celi terraeque Dominum esse,
 & virtute lumen recipiet: simulque extensa dexte-
 ra vice Crucis signum oculo impressit, & protinus
 amissum lumen recuperauit. Quo miraculo vi-
 su Eudemon ad genua viri sancti procidit, & pa-
 riter superstitione relicta, Christo nomen dedit. Eo-
 dem tempore in Phoenicium regione dira fames mi-
 seros mortales exagitabat, & extrema siccitas ter-
 ram confecerat: cumque nullum in calamitate refu-
 gium

Hierax pri-
 uatur linguae
 officio.
 Baroni haec
 aliaque parum
 fida integri-
 tate esse scri-
 bit, & scri-
 ptorē medi-
 cij arguit, &
 ego aliorum
 committo iu-
 dicio. Vide
 tom. 4. An-
 nal. fol. 298.
 Epiphanius
 curat demo-
 niacum.

Signo Cru-
 cis sanat ex-
 cum puerum,
 & Eudemon
 credit.

**Impetrat
pluuiam su-
is precibus
Epi.**

**Hilarion in
Cypro.**

**Pappus Epi-
scopus infi-
gnis.**

gium inuenirent, ad Epiphanium abierunt ut rebus desperatis pro sua pietate opem ferret. Non recusauit vir sanctus, quanquam se peccatorem diceret, quin preces cum lachrymis pro salute miserorum ad Deum funderet. Et ecce cælum repente obductum nubibus copiosum in terram imbrem effudit: hagesque Solis ardoribus exustas recreauit. Perorarauit deinde toto triduo eadē pluuiā, quā populus rogante & obsecrante, suis quoque precibus repressit.

Degebat id temporis in Cypro S. Hilarion, cuius conspectu & benedictione ut fruere tur eò propinquauit. Post mutuū autem cōgressum & colloquium suauissima, Epiphanius cum solitudinem repetere statuisset, vetuit Hilarion, eumque ut Salamitā pergeret, & habitationis locū ibi eligeret, monuit. Sed Epiphanius & Hilarionis monita negligens, & conscensa nauī Ascalonem iter instituit. Et cum ingenti subito tempestate coorta, nauis periclitata cœpit, totoque triduo mortis imagine perterrita ob oculos versante, vi vndarum iactata est: & tandem, frustra fluctus euitante magistro Salamitanā delata. Erant id temporis Episcopi congregati, & defuncto loci illius antistiti alium subrogatum. Dumque magno studio pro grege solliciti, dignum eò munere virum exquirunt, fuit Pappo Cypri Episcopo (qui eam dignitatem annis quinquaginta cum eximia sanctitatis laude & gloria etiam in Cyprii administrauerat) per visum de Epiphanius reuelatum. Itaque Pappus Epiphanium ad forum aduenientem, ut vvas victui necessarias emerere, cum se obus Diaconis subsequutus est: & data salutacione benigne eum ad ecclesiam secum inuitauit. Respondens datus continuo verbi diuini Epiphanius, quod dicit: Lætatus sum in his quæ dicta sunt mihi, in de-

m Domini ibimus, relicti, quas empturus erat,
 nis, hilariter subsecutus est. Cumq; ad altare ven-
 esset, Pappus sacris eum ordinibus (adhuc e-
 licus erat) iniciavit, & Episcopum ritè con-
 secrauit. Ea re, cum prater expectationem accide-
 re, commotus Epiphanius animo vehemèter ang-
 stissimo seruo dolorem testari cœpit: & omni-
 bus modis se eo munere indignum clamans niteba-
 tur impositam humeris dignitatem abijcere. Sed
 Pappus Dei voluntatem per visum oblatam
 sponeret, tadem acquieuit: totisque se viribus ad
 eam functionem sanctissimè obeundà accinxit.
 Tribus autem post diebus vir quidã venerandus
 Diogenon nomine, ære centum nummorum Dra-
 conum cuiusdam clarissimo ciuitatis illius viro obstri-
 ctus in vincula coniectus est. Cumque omni libe-
 rationis spe (erat enim Romanus) destitutus vitam
 æqualore & luctu graui exigeret, Epiphanius,
 cui summa erat erga calamitosos benignitate, vt
 subueniret, relictos in Episcopatu ad eccle-
 siam ministeriũ nummos totidem Draconi tradidit:
 Diogenonem ex insperata salute mirificè exul-
 tatem in libertatem restituit. Eo autè pietatis stu-
 dio Diaconus quidã Charinus nomine (qui magna
 ditate, quanquã admodum diues, lucro inhia-
 re grauius offensus sanctissimum Antistitem ca-
 uendi ansam arripuit. Itaque non destitit no-
 minis Epiphanijs apud alios traducere, & quibuscun-
 que modis poterat iniuria afficere. At vir sanctus
 acceptæ iniuriæ immemor parem semper animi be-
 nignitatem erga Charinum conseruabat. Accidit
 enim vt vir sanctus die quodam omnes ecclesie
 ministros conuiuio exciperet. Cumq; de more
 sacrosancto Euangeliorum codice pia monita
 inter

Epiphanius
 initiatur sa-
 cris & con-
 secratur E-
 piscopus.

Debitorem
 Romanum
 e carcere li-
 berat.

inter prandendum depromeret, coruus, qui in eodem
 fortè domo alebatur, intensè vocè emisit, & secun-
 dò ac tertio concitavit. Tum Charinus in medio
 conuiuarum: *Equis, inquit, vestrū intelligit, quod*
sibi hic coruus excitando vellet? Ceteris autē sibi
 tibus dixit Epiphanius: *Annūcia mihi & ego te me-*
orum omnium dñm constituam. Cui Epiphanius
 Coruus hic te ampliùs Diaconū non futurum pro-
 dixit. Sublata deim mēsa & oratione peracta, Cha-
 rinus repente correptus tremore in morbum in-
 cidit, ex quo altera luce vita defunctus est. Eius vo-
 rō coniunx insigni pietate matrona decem anno-
 rum decursu ex manu altera paralyti laboraba-
 quā, intellecto viri sui repente interitu, cum
 sua Epiphaniō obtulit: à quo non sine ingenio mi-
 raculo manus sanitatem obtinuit.

*Charini re-
 petina mors*

*Idem de Car-
 po scribit
 Dionysius
 Areopagi-
 ta.*

Porro vir sanctus cum in more positus haberet
 oblationis tempore non prius tremendum altaris
 sacrificium peragere, quam caelesti visione aliquod
 diuinæ propitiationis signum haberet: accidit ei
 quodā quod nulla ei post vota precesq; visio ob-
 ferret. Unde concubatus sanè vim lachrymarū pro-
 fudit, timensq; ne fortè per humanā fragilitatem
 aliquam peccati cōtagionem contraxisset, eum
 Deum precatus est vt causam, quò minus soluta
 fio ostenderetur, indicaret. Et ecce stantem a les-
 stris Diaconum repente in fronte lepra deforma-
 tum vidit, cui protinùs benignè, vt relicto muni-
 rio, domum se conferret, annuit. Abijt ille, coe-
 amota, solitum diuinæ clementiæ signum Epipha-
 niō sese conspiciendum præbuit. Peracta autē
 oblatione, accersitō Diacono, causam ex correpta
 tine lepræ sciscitatur. Tum ille, hac, inquit, voce
 b pater, à luxurioso vxoris concubitu, quem admo-

um oportuit, non abstinui : & nihilominus diu-
rum cum alijs mysteriorum particeps fieri vo-
lebam. Quo audito vir sanctus cælibes tantum, &
perpetuo castitatis voto sese astringentes ad sacra
unctiones assumpsit.

Erat in diocesi eius vir quidam diuitiarum exi-
matione facile princeps Draco nomine : qui mul-
torum virum sanctum iniurijs afficiebat. Is filium ha-
bat aduersa valetudine satis periculosè laboran-
tem, pro quo frustra in medicos ingentes opes con-
sumpsit. Cum autem aliquando Epiphanius il-
liter haberet, vbi is Draco inter alios viros po-
nentes honoratus sedebat; fuit omnium iocis indignè
receptus. Aderat etiã Draconis filius diuturna rabe
atavus. Cumq; appropinquasset Epiphanius ni-
villis iocis & iniurijs, quas in eum iaculabantur,
agrū illū manu apprehendit, & ait : Dra-
con quique esto sanus. Ad ea verba ager statim
convalescit; & cunctis stupentibus exiliit. At pater
miranda fuit admiratione perculsus, vt timore &
amore correptus in morbum incideret, quem vir
sanus suis etiam precibus depulit: pro quo bene-
dixit Epiphanius quinque nummorum millia obru-
it, quæ vir sanctus accipere noluit, dicēs: Cur mi-
seris imponis, cum ego grauari nolim. Vnica
corpusculum tunicella contentum est, & præ-
panem potumque aquæ omnibus communem
desiderat. Non multò post Synesij filium ho-
mogenis gentilis Eustorgium nomine defunctum, ad
Christum reuocauit, vnde multorum animi magnitu-
dine rei defixi, ac noua dein lætitia perfusa diui-
ni Christi potentiam agnouerunt: & ex templo
in Deum conuersi sunt.

Administrabat id temporis Sedem Hierosoly-
morum

Nōta quales
voluerit hā-
bere Eccle-
sia mini-
stros.

Draco hō-
mo impius.

Agri sanat.

Excitat mor-
tuum.

Iohannes Episcopus Hierosolymitanus.

morum Iohannes, qui cum viro sancto olim quidam doque in Hilarionis monasterio Christo militauerat. Is cum animum simul cum honoribus permutasset auaritia cæcus immensas domi diuitias accumulauit: nec poterat illa auri fames vlla satietate expleri. Quod ut intellexit Epiphanius conuenit est eum ad benignè pauperibus faciendum allicere. At is aurum suum quouis charitatis officio precebat: neque vllam pauperum curam habebat. Tum Epiphanius callidè per speciem mutui argenti podium circiter mille quingentarum extorsit, potius quam impetrauit: totumque illud mira hilaritate egenis distribuit. Interiectis autem diebus aliquid Iohannes importunus exactor argentum repetens Epiphanius leniter & placidè se reddendum promisit. At ille instare, & vrgere, & vim inferre & virum sanctum impostorem appellare cepit: multis eum iniurijs afficere non desistit. Epiphanius autem nihil commotus in faciem eius expulsi statim cæcitate percussus pronus in terram cecidit & sic demùm agnito turpissimo auaritiæ vitio cum lachrymis sceleris sui veniam postulauit. Tum Epiphanius quanto se crimine obstrinxisset, docuit & impositis capiti manibus dextero oculo lumen restituit. Orauit autem Iohannes & pro sanitate cui tamen sanitas restituta non est: vt eo signo admonitus modestiam deindè conseruaret; & auaritiæ pestem cautiùs subterfugeret.

Iohannem propter auaritiã percussit.

Post hæc cum fama miraculorum eius longè teque increbresceret Romam quoque delata esset, tempore Archadij & Honorij Imperatorum san- periculoso admodum morbo laborabat. Morbo enim ille qui ad totius corporis contagione serpsit manum eius inuaserat & miserrimè depulserat.

Epiphanius missis ab Imp̄p̄ nūcijs Romam
 vocatus fuit, vt miseræ mulierculæ à medicis tum
 obtineat opem aliquam, si posset, adferret. Venit
 sanctus & apprehensam manum eius trina vice
 percussit, omnemq; dolorē cum pestifera contagio-
 nis depulit. Fertur quoq; eodē tempore eiusde
 uxorem filium vitæ functum à mortuis excitasse.
 Consuueerat vir sanctus pro salute miserorum
 precibus pernoctare. Cumq; aliquandō extre-
 mas cunctos oppressisset, & Faustianus in-
 frumentum vim dōmi congestam haberet, E-
 phanius vt pauperū inopiæ subueniret supplex
 frumentum postulabat. At ille ab omni mise-
 rentia alienus & cilice durior preces reiecit: &
 contemptam vt à Christo Deo suo opem postu-
 laret, obiecit. Tum Epiphanius noctū pro consu-
 etate Sanctorum cœmeteria martyrum reliquijs
 ingressus, Deo supplicauit vt aliquod in ex-
 tra calamitate miseris refugium ostenderet. Erat
 in templū quoddā regio signaculo munitum
 à Tutela Iouis nomen obtinebat. Huic tem-
 pli quis appropinquasset à malo dæmonē statim
 mulctabatur. Epiphanius verō iussus est à
 templum illud ingredi, & aurum quod ibi re-
 positum erat efferre, vt eius precio frumentum
 pararet. Fecit, vt erat cælesti oraculo admoni-
 tum, omne frumentum, quod Faustianus in hor-
 reo haberat, emit ac pauperibus erogauit. Non
 post idem Faustianus inopia rei frumenta-
 rum multatus seruos suos in Calabriam mittere
 coactus est. Putabat enim suo nomine & magnifi-
 centia indignum esse ab Epiphaniō aliquid cōme-
 morari. Sceleratus mox dignas sua duritie & super-
 bias dedit. Nam vt sex eius & quinque nau-
 gia

Filiam Theodosij Imperatoris fanat.

Faustianus durus & auarus.

Templum Tutela Iouis.

pp
gia

Vitio diuina in Faustianum.

gia frumento onusta ex Calabria in portum Constantiæ delata sunt, coorta ex improviso temporibus cuncta disiecit & fluctibus oppressit: & ipse postmodò Faustianus subitanea morte sublati sunt.

Erat quidam Ruffinus nomine, Diaconus, qui a codæmonis instinctu viro sancto necem timebatur. Ei autem, cum secundas in ministerio resereret, ex officio Episcopi thronum adornare incideret.

Ruffinus necem molitur Epiphanius.

Itaque homo sceleratus & audacia singulari praeditus acinacem sub veste fragula recondidit, nihil minus suspicanti antistiti ad Sedem properanti in viscera penetraret. Sed vir sanctus, quæ ad diem latere non poterant, eum ad Sedem addidit Ruffino ut fragulas velles tolleret, quoniam tante, Epiphanius eas sustulit, simulque gladius suus, dextero insidiatoris pedi infixus est. Tunc ait: Cessa deinceps ò fili, inquit, ab hac insolentia periculum, quod tibi struis, in caput tuum reddebat.

Contulit aliquandò sermones cum Aetio Valentinianorum Episcopo. Erantque Constantianorum huius hæresis sectatores. Cum igitur periturorum horum cõtestatione superaret Aetius, & incedens in Deum blasphemias enumeraret, dixit Epiphanius: Obmutescite Aeti, & intelligite istam insolentiam Deo hominibusque execrabilem esse.

Impio heretico obstratum os.

dictis planè obmutuit impius diebus sex, sed postmodò verò vitam cum morte permutauit. Eo tempore plurimi ad orthodoxam fidem conuersi sunt, Epiphaniij virtutem sine fine admirantes hæreticorum impietatem (quorum ingens erat Constantianorum & diuersitas, execrati sunt. Laborabat quoque

Theodosij Imp. paralyti laboratè signo Crucis sauat.

ferè tempore Theodosius Imp. paralyti. Cum mensibus lecto affixus à dolore vinceret, Epiphanius eum à Cipro in regiam euocauit, ut eius persequeretur.

lantem consequeretur, qua ei vir sanctus Crucis
 virtute benigne impartire: obtinuitque ut oes Ca-
 tholice fidei aduersarios, si rectis dogmatib⁹ parere
 noluissent, ex Cyproru regione eijceret: ne seua co-
 mmo ad toti⁹ corporis pernicipi paulatim manaret:
 Imperatoribus deinde valere iussis consensa na-
 uis Cyprum repetijt: & ecce post multa in concauo
 colloquia cum discipulis habita, post moni-
 ti & preces singulos suauissimè amplexas è corpo-
 custodia migravit. Ibi verò cum discipuli Pa-
 amantissimi mortè amarissimè deslerent, vnus
 nauis amota veste eius num circūcisus esset in-
 gregare voluit. Epiphanius autem sublato pede de-
 ro tanta vi in faciem eius impedit, vt ad nauis
 puppim proiectus expiraret. Tertio verò die
 locum hoc modo vita functum ad sanctissi-
 viri pedes deposuerunt: quorum contactu mox
 nauis reuocatus est. Fuit deinde prospero vëto,
 ante seua admodum tempestas fuisset, nauis
 sacris reliquijs Constantiam delata: quibus
 cum honore ac reuerentia ad ecclesiam de-
 positis, magna sanè contètio exorta est. Nam cum
 nobis honorifica eas sepultura in ecclesia digna-
 llet, Longinus & Petronius Diaconi heretica
 nianiani prauitate adhuc infecti, pertinaciter
 eborant: cõmuni lege pugnantès qua cautū erat
 nauera in ciuitate condi rentur. Decem itaque
 acerime decertatū est, cum sacru sancti viri
 crebris interim miraculis coruscaret, & a-
 ueritatem corporu, alijs visum, alijs denti q; alla
 beneficia cõcederet. Quibus cõmotus Sa-
 Diaconus cū Dracone viro venerabili, arre-
 gonne sepulcrū effoderè cœpit. Cumq; Longi-
 & Petronius eadē qua prius animi pertinacia

Obitus viri sancti.

Stupendum miraculum.

pp : sese

Vide quid
Sancti post
mortē pos-
sint si inuo-
cati cum fi-
de fuerint.

fese opponerent, & rudem plebeculam ad turbā-
ciendas cōmouerent; Sabinus voce magna & laeta
amarissimo exclamauit: Sancte Pater Epiphani-
scio & credo quōd cū in hac caduca vita plurimū
apud omnipotentē Deum poteris, nunc ceteris
plius aliquid vales: quare te oro vt Longinum &
Petronium comprimas: & impiam eorum conser-
tionem refellas. Hęc cū dixisset, Longinus frater
humi prolapsus exspirauit: Petronius vero & lae-
gae & manuum officio priuatus, quarto decimo
vitam cum dolore finijt: & sic demū cum gratia
& honore sacrum corpus in ecclesia sepultum est.

Maxim⁹ in-
uocans S. E-
piphanium
a dæmone
liberatur.

Imperator autē Archadius intellecto sancti
ri obitu, diebus quadraginta in luctu versatus
missōq; Maximo viri militari & egregiē pio sep-
turam in ecclesia contra legem latam factam con-
firmavit. Is verō Maximus ab immundo obitu
spiritu dirē interdū torquebatur. Itaque Constā-
tiam ingressus magna sanē de Patris Epiphani-
nignitate concepta fiducia, monumētum ad-
fuis cum ardentissima pietate precibus contra im-
mundum merita precesque sanctissimi viri impo-
rauit, statimq; fugato dæmone sanitatem obtinuit.

DE S. SERVATIO TVNGRORVM E-
scopo. ex Gregorio Turonensi histor. Francor. lib. 10.
cap. 4. & 5. Interfuit Concilio Sardicensi & Neopoli-
pinensi, celebrato post Consulatum amatq; & in
anno 346. Praeclaram eius etiam mentionem facit
S. Athanasius in Apologia ad Constantium. Item
quod Sigebertus in Chronica cum Domini nostri
Iesu Christi consanguineum secundum carnem fuisse
& plusquam trecentis annis vixisse scribat, quod
tunc